

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞİLİK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) /Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
SEC 378	Alevilik ve Bektaşilik	S	3	6	Temel İslam Bilimleri
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS		Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
		2	0	2	2

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Anadolu Alevi ve Bektaşiliğinin ortaya çıkışı, tarihi seyri, günümüzdeki durumu, inanç ve ahlak öğretileri, adap ve erkânları, önde gelen şahsiyetleri, kurumları, literatürü, modern dönemdeki talepleri hakkında temel ve ileri düzeyde bilgi vermektir.

Dersin İçeriği

Anadolu Alevilik ve Bektaşiliğinin ortaya çıkışı, inanç ve ahlak öğretileri, adap ve erkânları, temsilcileri, edebiyatı.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Üzümcü, İlyas. *Tarihsel ve Kültürel Boyutlarıyla Alevilik*. İstanbul: İSAM Yayınları, 2022.

Ocak, Ahmet Yaşar. *Alevi ve Bektaşi İnançlarının İslam Öncesi Temelleri*. İstanbul: İletişim Yayınları, 2015.

Coşkun, Hasan. *Anadolu Aleviliği'nde Dedelik Kurumu*. İstanbul: Ertem Kafkars Eğitim Yayınları, 2023.

Üçer, Cenksu. *Anadolu'da Alevi Ocakları ve Grupları*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2019.

Yıldırım, Rıza. *Geleneksel Alevilik: İnanç, İbadet, Kurumlar, Toplumsal Yapı, Kolektif Bellek*. İstanbul: İletişim Yayınları, 2020.

Aydemir, İbrahim. *Alevilikte Tam Uygulamalı Erkanlar*. İstanbul: Tunç Yayıncılık, 2022.

Onat, Hasan. *Alevilik-Kızılbaşlık-Bektaşilik*. Haz. Sönmez Kutlu-Ömer Faruk Teber. Ankara: Fecr Yayınları, 2023.

Melikof, Irene. *Uyur İdik Uyardılar*. Çev. Turan Alptekin. İstanbul: DEMOS Yayınları, 2021.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞİLİK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	2/8

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Konu anlatımı, örnekleme yaparak konuyu pekiştirme.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Öğrencilerin derse hazırlıklı gelmesi önerilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Sancılı

Dersin Verilişi

Anlatım, Tartışma yöntemi, Örnek olay yöntemi, Gösterip Yaptırma Yöntemi vb.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞILIK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Anadolu Alevilik ve Bektaşiliğin tarihsel, inançsal ve kültürel kaynakları
2. Hafta	Alevilik ve Bektaşilikte dedelik kurumu, ocaklar, Cemevleri, musahiplik ve düşkünlük kurumu
3. Hafta	Alevi ve Bektaşilikte cem ve semah
4. Hafta	Hacı Bektaş-ı Veli öğretisi, eserleri ve etkisi
5. Hafta	Abdal Musa ve Kaygusuz Abdal öğretisi, eserleri ve etkisi
6. Hafta	Seyyid Nesimi öğretisi, eserleri ve etkisi
7. Hafta	Pir Sultan Abdal öğretisi, eserleri ve etkisi
Ara Sınav	
8. Hafta	Şah İsmail Hatayi öğretisi, eserleri ve etkisi
9. Hafta	Kul Himmet öğretisi, eserleri ve etkisi
10. Hafta	Alevilik ve Bektaşilik araştırmalarında eğilimler
11. Hafta	Günümüz Alevi ve Bektaşiliğin kamusal alana açılma süreci ve Alevi çalıştayları
12. Hafta	Modern dönemlerde Alevi ve Bektaşî kimliğini tanımlama çalışmaları
13. Hafta	Kamuoyunda Alevi ve Bektaşî açılımı olarak bilinen süreç ve Alevi ve Bektaşîlerin Cumhuriyet tarihi boyunca ilk defa resmi muhatap alınması
14. Hafta	Günümüz Alevi ve Bektaşî toplumunun beklentileri, umutları ve yeni yol haritaları, genel değerlendirme
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞİLİK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME

Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	40
Final	1	60
Diğer (Ödev, Sunum, Sözlü, Derse Katılım, Grup Çalışması, vb.)		
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)

ÖÇ 1	Tekke-tasavvuf edebiyatı ürünlerinin yaratım, aktarım ve icra konularında sebep sonuç ilişkisi kurabilir.
ÖÇ 2	Özgün ve disiplinler arası akademik çalışmalar üretebilecek seviyede beceri kazanabilir ve bu çalışmalara önderlik edebilir.
ÖÇ 3	Alanında Türkiye’de ve dünyada yapılmış olan bilimsel yayınları takip edecek ve bu yayınları analiz edebilecek bilgi ve beceriyi kazanır.
ÖÇ 4	Mesleki ve etik sorumluluk anlayışına sahip olur.
ÖÇ 5	Alana/disipline ilişkin temel ve genel bilgiye sahip olur.
ÖÇ 6	Alevi ve Bektaşiliğin İslam kültürü içinde şekillenme sürecini kavrar.
ÖÇ 7	Alevi ve Bektaşi inanç anlayışının temel müesseseleri olan dedelik kurumu, ocak, Cemevleri, cem, semah ve benzerlerini öğrenir.
ÖÇ 8	Alevi ve Bektaşi toplumunun modern bilinir ve tanınır hale gelmesi, kamusal alana açılma sürecini kavrar. Günümüz Alevi ve Bektaşi toplumunun beklentileri ve Alevilik çalıştaylarını kavrar.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞİLİK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	5/8

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) – PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI (PÖÇ) İLİŞKİSİ

	PÖÇ 1	PÖÇ 2	PÖÇ 3	PÖÇ 4	PÖÇ 5	PÖÇ 6	PÖÇ 7	PÖÇ 8	PÖÇ 9	PÖÇ 10	PÖÇ 11	PÖÇ 12	PÖÇ 13	PÖÇ 14	PÖÇ 15	
ÖÇ 1	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 2	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 3	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 4	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 5	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 6	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 7	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
0 - Katkı Yok		1 - ÇokDüşükDüzeydeKatkı		2 - DüşükDüzeydeKatkı		3 - Orta DüzeydeKatkı		4 - Yüksek DüzeydeKatkı		5 - Çok Yüksek DüzeydeKatkı						

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞILIK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	6/8

DERS-PROGRAM EĞİTİM AMACI (PEA) İLİŞKİSİ

Anadolu Alevilik ve Bektaşiliğin tarihsel, inançsal ve kültürel kaynakları konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Alevilik ve Bektaşilikte dedelik kurumu, ocaklar, Cemevleri, musahiplik ve düşkünlük kurumu konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Alevi ve Bektaşilikte cem ve semah konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Hacı Bektaş-ı Veli öğretisi, eserleri ve etkisi konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Abdal Musa ve Kaygusuz Abdal öğretisi, eserleri ve etkisi konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Seyyid Nesimi öğretisi, eserleri ve etkisi konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Pir Sultan Abdal öğretisi, eserleri ve etkisi konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Şah İsmail Hatayi öğretisi, eserleri ve etkisi konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Kul Himmet öğretisi, eserleri ve etkisi konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Alevilik ve Bektaşilik araştırmalarında eğilimler konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Günümüz Alevi ve Bektaşiliğin kamusal alana açılma süreci ve Alevi çalıştayları konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Modern dönemlerde Alevi ve Bektaşî kimliğini tanımlama çalışmaları konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Kamuoyunda Alevi ve Bektaşî açılımı olarak bilinen süreç ve Alevi ve Bektaşîlerin Cumhuriyet tarihi boyunca ilk defa resmi muhatap alınması konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Günümüz Alevi ve Bektaşî toplumunun beklentileri, umutları ve yeni yol haritaları, genel değerlendirme konularını kavrar	Evet X Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞILIK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	7/8

DERS-PROGRAM ÖĞRENİM ÇIKTISI (PÖÇ) İLİŞKİSİ	
P.Ç.1. İlahiyat alanında temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hâkimdir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.2. Alanıyla ilgili öğretim programları, öğretim strateji, yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirme bilgisine sahiptir	Evet X Hayır ☐
P.Ç.3. Alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.4. İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.5. Klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözüme becerisine sahiptir; bu amaçla uygun analiz, sentez ve modelleme yöntemlerini seçer ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.6. Türkçe ve en az bir yabancı dilde sözlü/yazılı etkin iletişim/hitabet kurma ve anlatım becerisine sahiptir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.7. İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme, yorum ve analiz yapar.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.8. Kendini motive edebilme, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojideki gelişmeleri izleme, zaman yönetimi, kendini sürekli yenileme becerisi ve yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.9. Bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.10. Sorumluluğu altındakilerin kişisel ve mesleki alandaki gelişimine yönelik etkinlikleri planlar.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.11. Uzmanlık bilgisini, toplumsal sorumluluk bilinciyle bilimsel ve ahlaki değerlere uygun olarak kullanır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.12. Dini anlayış ve uygulamaların evrensel ve toplumsal boyutlardaki (güvenlik, sağlık, iktisat, çevre, vb.) etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda farkındalık sahibidir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.13. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.14. Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.	Evet X Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ ALEVİLİK VE BEKTAŞILIK DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ

PÖÖ.1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.4. Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.5. Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.6. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.7. Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.8. Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.9. Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.10. Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.11. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.12. Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.13. Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.14. İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	Evet X Hayır ☐